

Sayı : 794

ÇIRAKLIK VE MESLEK EĞİTİMİ YASASI
(28/1988, 45/2003, 9/2007, 34/2012, 29/2014 ve 17/2020 Sayılı Yasalar)

Madde 10 Altında Yapılan Tüzük

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası'nın 10'uncu maddesinin (5)'inci fıkrasının kendisine verdiği yetkiye dayanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar:

Kısa İsim 1. Bu Tüzük, **Çıraklık Sözleşmesi Yapılacak İşyerlerinin Seçimi, Özellikleri ve Sözleşme Esasları Tüzüğü** olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM
Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe;

"**Bakan**", Eğitim ve Öğretim işleri ile görevli Bakanı anlatır.
"**Bakanlık**", Eğitim ve Öğretim işleri ile görevli Bakanlığı anlatır.
"**Çırak**", Bir meslek alanında çıraklık sözleşmesi esaslarına göre mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını, iş içerisinde geliştiren kişiyi anlatır.
"**Çıraklık Eğitim Merkezi Müdürlüğü**", Çıraklık eğitim merkezlerinden sorumlu olan eğitim kurumunu anlatır
"**Kalfa**", Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri, iş ve işlemleri bir ustanın gözetimi altında, kabul edilebilir standartlarda yapabilen kişiyi anlatır.
"**Kurul**", Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasasının 5'inci maddesi uyarınca kurulan Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kurulu'nu anlatır.
"**Öğretici Usta**", Ustalık yeteneğini kazanmış; çırakların, kalfaların ve meslek lisesi öğrencilerinin işyerindeki meslek eğitiminden sorumlu; meslek eğitimi tekniklerini bilen ve uygulayan kişiyi anlatır.
"**İşveren**", Özel sektörde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişileri ve kuruluşları, genel ve katma bütçeli daire, kamu iktisadi teşebbüslerini, döner sermayeli kuruluşları, özel yasaya dayanılarak kurulan banka ve kuruluşları anlatır.
"**İşyeri**", Özel sektörde faaliyet gösteren gerçek ve tüzel kişilerin, genel ve katma bütçeli daire ve kuruluşların, yerel yönetimlerin, kamu iktisadi teşebbüslerinin, döner sermayeli kuruluşların, özel yasa ile veya özel yasada öngörülen yetkiye dayanılarak kurulan banka ve kuruluşların faaliyetlerini sürdürdükleri bina, işletme ve tesisler ile benzer yerleri anlatır
"**Usta**", Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bunları, mal ve hizmet üretiminde, iş hayatınca kabul edilebilecek standartlarda uygulayabilen, üretimi planlayabilen, üretim sırasında karşılaşılabilecek sorunları çözümlenebilen, düşüncelerini yazılı, sözlü ve resim ile açıklayabilen, üretimle ilgili pratik hesaplamaları yapabilen kişiyi anlatır.

28/1988
45/2003
9/2007
34/2012
29/2014
17/2020

- Amaç** 3. Bu Tüzüğün amacı, çıraklık ve kalfalık eğitiminin yapılacağı iş alanlarının belirlenmesini, işyerlerinde aranacak özellikler ile sözleşme kurallarının esaslarını düzenlemektir.
- Kapsam** 4. Bu Tüzük, çırak ve kalfa olarak çalışan kişileri, bunların eğitimlerini üstlenen işyerlerini, eğitim merkezlerini ve okulları kapsar.

İKİNCİ KISIM

İş Alanlarını Belirleme, İşyeri Özellikleri ve Çıraklık Sözleşmeleri

- İş Alanlarını Belirleme ve Kapsama Alma** 5. (1) Çıraklık ve Kalfalık eğitiminin yapılacağı meslek dalları Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kurulunun önerisi ve Bakanın onayı ile belirlenir ve kapsama alınır.
(2) Kapsama almada; meslekle ilgili mevcut işyerlerinin durumu ve özellikleri öncelikle dikkate alınır. Kapsama alınan meslek dalları Resmi Gazete’de bir emirname ile yayımlanır.
- İşyeri Özellikleri** 6. Bakanlık tarafından çıraklık eğitimi kapsamına alınan meslek dallarında belirtilen makine, takım, araç ve gereçler ile en çok dört çırağa bakacak bir öğretici ustanın bulundurulması koşuldur.
Ancak, her çırak yanında bir kalfa bulundurmak koşuluyla bu sayı aşılabilir.
- Çıraklık Sözleşme Formları** 7. (1) İşveren veya Vekili, yanında çalıştıracığı çırak ve/veya velisi ve/veya vasisi ile bir sözleşme yapar. Yapılan sözleşme bu Tüzüğe ekli Çıraklık Sözleşme Formuna uygun olmalıdır.
(2) Çıraklık Sözleşme Formları üç nüsha olarak düzenlenir ve Bakanlık tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer. Sözleşmenin, bir sureti çırak adayının kendisi ve/veya velisi ve/veya vasisine bir sureti İşveren veya işveren vekili ve bir sureti de çırağın teorik eğitim göreceği Çıraklık Eğitim Merkezi Müdürlüğüne verilir. İş yerinde tutulan sözleşme örneği denetim esnasında yetkililere gösterilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Son Kurallar

- Yürürlükten Kaldırma** 8. Bu Tüzüğün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Çıraklık Sözleşmesi Yapılacak İşyerlerinin Seçimi Özellikleri ve Sözleşme Esasları Tüzüğü Tüzük uyarınca yapılan işlemlere hâlel gelmeksizin yürürlükten kaldırılır. Yürürlükten kaldırılan Tüzük uyarınca çıkarılan Çıraklık ve Kalfalık Eğitiminin Yapılacağı Meslek Dalları Emirnamesi yenisi çıkarılıncaya kadar yürürlükte kalır.
- 23.02.1989
R.G.19
EK III
A.E.81
26.09.2011
R.G.163
EK III
A.E. 507
8.5.2015
R.G. 70
EK III
A.E. 329

- Yürütme Yetkisi** 9. Bu Tüzük, eğitim ve öğretim işleri ile görevli Bakanlık tarafından yürütülür.
- Yürürlüğe Giriş** 10. Bu Tüzük, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

KKTC
MILLÎ EĞİTİM VE KÜLTÜR BAKANLIĞI
ÇIRAKLIK SÖZLEŞME FORMU

ÇIRAK ÖĞRENCİNİN KİMLİK BİLGİLERİ

Adı ve Soyadı :
Doğum Yeri :
Doğum Tarihi (gün/ay/yıl) : / /
Kimlik Kartı/ Pasaport No: :
Baba Adı: :
Anne Adı: :
Öğrenim Durumu :
İkametgah Adresi: :
Uyruğu: :
Tel No: :
.....

ÖĞRENCİ VELİSİ BİLGİLERİ

Adı ve Soyadı :
Akrabalık Derecesi :
İkametgah Adresi :
Tel No :
.....

EĞİTİM GÖRECEĞİ MESLEK

Eğitim Göreceği Meslek Alanı: :
Eğitim Göreceği Meslek Dalı: :
.....

SÖZLEŞME İMZALADIĞI İŞVEREN VEYA İŞVEREN VEKİLİNİN

Adı ve Soyadı :
Doğum Yeri :
Doğum Tarihi (gün/ay/yıl) : / /
İşyerinin Adı :
İşyerinin Adresi :
Kayıtlı Olduğu Meslek Kuruluşu :
Tel No :
.....

AŞAĞIDAKİ BÖLÜM DAHA ÖNCE SÖZLEŞMESİ OLAN ÇIRAKLAR İÇİN DOLDURULACAKTIR

Önceki Çalıştığı İşyerinin Adı :
İşyeri Adresi :
Önceki Sözleşme Tarihi : / /
Sözleşme Fesih Tarihi : / /
Bu İşyerindeki Çalışma Süresi :
Sözleşme Fesih Sebebi :
.....

SÖZLEŞME ŞARTLARI

1. Bu sözleşme, çırak adayının kendisi ve/veya velisi ve/veya vasisi ile işveren sahibi veya vekili arasında 28/1988 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası ile bu Yasa tahtında hazırlanan tüzüklere ve konu ile ilgili olarak ilgili Bakanlık tarafından alınan kararlara uygun olarak imzalanır.
2. Sözleşmeye yazılan bilgilerin doğruluğundan sözleşmede imzası bulunan kişiler sorumludur.
3. İşbu sözleşme üç suret olarak düzenlenir. Sözleşmenin, bir sureti çırak adayının kendisine ve/veya velisine ve/veya vasisine bir sureti işveren sahibi veya vekilinde; bir sureti de çırağın teorik eğitim göreceği Çıraklık Eğitim Merkezi Müdürlüğüne verilir.
4. Çırak gün bir denemeye tabi tutulacaktır. Bu süre sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte başlar. Deneme döneminde taraflar bu sözleşmeyi bildirimsiz olarak feshedebilirler. Ancak, fesih kararının deneme süresinin bittiği tarihten itibaren en geç beş iş günü içinde ilgili Çıraklık Merkezi Müdürlüğüne yazılı olarak bildirilmesi zorunludur.
5. İşverenin değişmesi halinde; yeni işveren aynı mesleği sürdürüyorsa on beş gün içinde sözleşmenin feshine veya devamına karar verir. İşyeri ünvanının değişmesi halinde bu değişiklik on beş gün içinde ilgili Çıraklık Eğitim Merkezi Müdürlüğüne bildirilir.
6. **İşveren veya vekilinin çırağa karşı olan görev ve sorumlulukları.**
 - A) Milli, ahlaki, insani ve manevi değerlerin korunmasına ve gelişmesine yardımcı olmak.
 - B) Pratik eğitimlerini eksiksiz yapmalarını sağlayarak çırakları kalfalığa, kalfaları ustalığa hazırlamak.
 - C) İzin, hastalık ve diğer sebeplerle olan devamsızlığını ilgili eğitim merkezine bildirmek.
 - D) Pratik eğitiminden sorumlu olacak öğretici ustayı belirlemek ve görevlendirmek.
 - E) Sözleşmede belirtilen şartlara uymak ücret vb. ödenekleri zamanında vermek.
 - F) Çırağa teorik eğitim günlerindeki izinleri ile yıllık ödenekli izinlerini vermek.
 - G) Çırağın açılacak ilk kalfalık sınavına girmesini sağlamak.
 - H) İş dosyasının ve ilgili formların usulüne uygun olarak tam, eksiksiz ve doğru olarak tutulmasını sağlamak.
 - I) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili gerekli bütün önlemleri almak.
 - J) İş yerinde yapılacak uygulama sınavlarında uygun ortam hazırlamak ve gerekli koşulları sağlamak.
7. **Çırağın işveren veya işveren vekiline karşı olan görev ve sorumlulukları.**
 - A) Mesleğini pratik eğitim programına göre gerekli dikkat ve çaba ile öğrenmeye ve kalfa olmaya çalışmak.
 - B) İş yerindeki pratik eğitim ile çıraklık eğitim merkezindeki teorik eğitime düzenli olarak devam etmek ve sınavlara katılmak.
 - C) İş dosyasını usulüne uygun olarak tutmak.
 - D) Teorik eğitimin sonunda yapılacak olan ilk kalfalık sınavına girmek.
 - E) İş yerine ait makine, araç ve gereci korumak.
 - F) İş yerine ait ticari, mesleki sır ve özellikleri başkalarına aktarmamak.
 - G) İş yeri ile ilgili devamsızlık durumunda en geç üç gün içinde ilgili kişilere bilgi vermek.
 - H) Çıraklık Eğitim Merkezi ve iş yerinde disiplin kurallarına uymak.

- 8.** Çırağın velisi veya vasisi reşit ise kendisi aşağıda yazılı hallerde bu sözleşmeyi tek taraflı fesh edebilir. Feshin gerekçeli kararı karşı tarafa ve ilgili Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğüne beş iş günü içinde bildirilmesi zorunludur. Fesih, beş iş günü içinde ilgili Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğü ve Bakanlığın onayı ile gerçekleşir.
- A)** Çırağın, zorunlu sebeplerle, ailesi ile birlikte veya yalnız olarak ikametgahını uzak bir yere taşıması sonucunda işine devamının fiilen mümkün olmaması veya devamının kendisine ağır külfet yüklemesi,
 - B)** İşyerinin uzak bir yere nakli dolayısıyla çırağın işine devam etmesine fiilen imkan kalmaması veya devamının ona ağır külfet yüklemesi,
 - C)** Çırağın uzun süre mesleğini öğrenmesi ile ilgili olmayan işlerde çalıştırılması.
 - D)** İşveren veya işveren vekili, iş yerinde iş güvenliği ve işçi sağlığı konularında gereken önlemi almaması.
 - E)** Çıraklara yasada belirtilen minimum ücretten daha az ödeme yapılması veya ekonomik yönden istisamarları durumunda.
 - F)** Çırağın çalışması süresince; güvenliğinin, sağlığının, bedensel ve zihinsel, ahlaki ve psikososyal gelişiminin, kişisel yatkınlık ve yeteneklerinin dikkate alınmaması.
 - G)** İşveren veya işveren vekili veya usta öğreticinin; çırağın veya çırağın aile üyelerinden birinin şeref ve haysiyetine dokunacak sözler sarfetmesi veya davranışlarda bulunması veya bunlar hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar ve isnatlarda bulunması.
- 9.** İşveren veya işveren vekili aşağıda yazılı hallerde bu sözleşmeyi tek taraflı fesh edebilir. Feshin gerekçeli kararının karşı tarafa ve ilgili Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğüne 5 iş günü içinde bildirilmesi zorunludur. Fesih, 5 iş günü içinde ilgili Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğü ve Bakanlığın onayı ile gerçekleşir.
- A)** Çırağın bir yılda aralıklı beş veya aralıksız üç iş günü mazaratsız olarak işine gitmemesi.
 - B)** Çırağın, kendi hatası sebebiyle iş yerine verdiği zararın üç aylık ücreti tutarından fazla olması.
 - C)** Çırağın işyeri disiplinini bozucu davranışlarda bulunması.
 - D)** Çırağın öğretime başladıktan sonra ortaya çıkan sağlık sorununun işi yapmasına izin vermemesi.
 - E)** Çırağın sözleşmede belirtilen görevlerini yerine getirmemesi.
 - F)** Çırağın tutmakla yükümlü olduğu dosya, form ve raporları usulüne uygun olarak tutmaması.
- 10.** İşveren veya işveren vekili, aşağıda yazılı hallerde bu sözleşmeyi bildirimssiz feshedebilir. Bu madde hükmüne göre alınacak fesih kararı aynı gün içinde Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğüne bildirilir.
- A)** Çırağın gasp, saldırı vb. yüz kızartıcı suç işlemesi.
 - B)** Çırağın İşveren veya işveren vekili veya usta öğretici veya bunların aile üyelerinden birinin şeref ve haysiyetine dokunacak sözler sarf etmesi veya davranışlarda bulunması veya bunlar hakkında şeref ve haysiyet kırıcı asılsız ihbar ve isnatlarda bulunması
- 11.** Taraflar karşılıklı anlaşmak suretiyle bu sözleşmeyi feshedebilirler. Ancak, sözleşmenin feshi ile ilgili müşterek kararın fesih tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde ilgili Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğüne yazılı olarak bildirilmesi zorunludur.
- 12.** Bu sözleşme, çırağın teorik ve pratik eğitimini tamamlamasından sonra girebileceği ilk yazılı ve uygulamaya kalfalık sınavı sonunda feshedilmiş sayılır.
- 13.** Bu sözleşme 28/1988 sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Yasası ile ilgili Tüzüklerin kurallarını da kapsar.
- 14.** Çalışma şartları ile çırağa sağlanacak sosyal ödemeler ve özel hükümler iş hayatını düzenleyen ilgili yasa kurallarına bağlı olarak uygulanır.

15. Taraflarca imzalanan bu sözleşme/...../..... tarihinde yürürlüğe girecektir. Taraflar, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu sözleşmenin hükümlerine uymayı beyan ve taahhüt ederler.

Bu sözleşme/...../..... tarihinde,

Çıracık adayı,

Velisi veya Vasisi ve

İşyeri sahibi/vekili arasında imzalanmıştır.

Çıracık Adayı	Çıracık Adayının Velisi veya Vasisi	İşyeri Sahibi/Vekili
Adı-Soyadı	Adı-Soyadı	Adı-Soyadı
İmzası	İmzası	İmzası

16. Bu sözleşmede adı geçen isimli çıracık öğrenci Çıracık Eğitim Merkezi'ne numaraya kaydedilmiştir. Yürürlük tarihinden itibaren çıracık öğrenci 28/1988 sayılı Yasanın sağladığı tüm haklardan faydalanır.

ÇIRAKLIK EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜR

...../...../.....
.....
..... Çıracık Eğitim Merkezi Müdürü
İmza ve Mühür

MESLEKİ TEKNİK ÖĞRETİM DAİRESİ MÜDÜR

Yukarıda çıracık, velisi, işveren veya işveren vekili ve çıracık eğitim merkezi müdürü tarafından
ONAYLANMIŞTIR /ONAYLANMAMIŞTIR
...../...../.....
.....
Mesleki Teknik Öğretim Dairesi Müdürü
İmza ve Mühür